

**«Баланы балабақшада болатын нәрсеге қалай дайындау  
керек анасыз қалу»**

**Тақырып бойынша ата-аналарға кеңес беру:**

Жақсы нәрсе, қазір үш жасқа дейінгі баламен бірге отыруға болады. Бірақ үш жасында олар әлі де кішкентай, соншалықты дәрменсіз. Бұл бірінші күн балаға күтпеген жерден құлап кетпеуі өте маңызды.

Оның алдында балаңызбен балабақша туралы, оның ережелері туралы, жаңа жолдас күтетін басқа балалар туралы сөйлесіңіз. Кешке, жексенбіде балабақша аумағында серуендеңіз. Мұның бәрі жайбарақат, тыныш, табиғи түрде болсын...

Мүмкін болса, баланы балабақшаға апарғанша, анасы емес, ол сәл аз байланған адам болсын. Сонда мұндай трагедия әр таңертеңгі қоштасу болмайды, ең бастысы, кішкентайыңыз сіздің балаңызға аз зиян тигізеді.

Мүмкін бұл педагогикалық емес шығар, бірақ ұлым немесе қызым топтың табалдырығы арқылы шешуші қадамға дайын болғанда, олардың назарын қандай да бір кішкентай сыйлықпен-кішкентай қуыршақпен, машинамен немесе басқа ойыншықпен «сәттің салтанатынан» алшақтатыңыз. Балаға сыйлық әрқашан оқиға! Және әрқашан жақсы. Алдағы екі сағатта жағымды эмоциялар оған зиян тигізбейді! Егер сіз бұл шынымен де алғашқы реакцияның ауыртпалығын тегістегенін көрсеңіз, ертең де, ертең де, тағы екі апта ішінде де солай жасаңыз...

Бәлкім, бұған басқаша қарауға болады: баланы "пара беру", оны бүлдіру, ондағы тұтынушылықты тәрбиелеу-бірақ айыптау аз шығар. Бірақ кез-келген баланың өмірінде қандай да бір қиын сәт болады, ал әр ана Кейде ұлына, қызына өкінеді. Сондықтан мен осы сәтте кем дегенде бір нәрсені жұбатқым келеді, қуантамын, алаңдатқым келеді!

Бала балабақшада алғаш рет бірнеше сағат өткізе алады. Бұл баланың әдеттегі өмір салты күрт өзгермеуі үшін қажет. Бірте-бірте оны анасыз уақыт өткізуге дағдыландырыңыз. Балаңызды күндізгі ұйықтауға тура келетіндей етіп орнатыңыз. Есіңізде болсын, сіз ешқашан баланы уәде еткеннен ұзақ уақытқа қалдыра алмайсыз.

Қатарластарының қоғамында баланың өзін жақсы сезінуі үшін Балабақшаға барар алдында оның басқа балалармен қарым-қатынасын ынталандыру қажет. Егер жақын жерде құрдастар болмаса, қызыңызды немесе ұлыңызды көп балалы жерге апарыңыз.

Егер сізде мүмкіндік болса, екі жыл ішінде (және одан да ертерек) сіз балаңызбен бірге қандай да бір ойын орталығына, ерте даму тобына және т.б. қазір мұндай "мекемелер" өте көп, бірақ сіз кішкентай баланы жалғыз қалуы керек жерге апармауыңыз керек. Балаға мұндай «даму» қажет емес, ол үшін ол дайын болмаған кезде оны анасынан алып тастауға тура келеді.

Бірақ балалардың аналарымен бірге өткізетін сабақтары-бұл қажет нәрсе.

Сонымен қатар, негізгі мақсат үгінділердің интеллектуалды дамуы емес, қоғамға біртіндеп бейімделу болуы керек. Бірте-бірте бала сабақ жүргізетін мұғаліммен танысады, белгілі бір жағдайларда "негізгі" ересек адам ана емес, басқа біреу бола алатындығына үйренеді - және сонымен бірге ол мүлдем мазасызданбайды, өйткені анасы әлі де сол жерде қалады. Жақында өте ұялшақ балаңыздың сенімділік пен тәуелсіздікке қаншалықты тез ие болатынына таң қалуыңыз мүмкін. Бұл сиқырлы өзгеріске көп нәрсе ықпал етеді, ойын бөлмесінде баланың назарын аударатын көптеген еліктіретін ойыншықтар мен құралдар бар: оларды қызықтыра отырып, ол сіздің қолыңызға жабысу керек екенін ұмытып кетеді!

Бақшадағы кез-келген бала тәуелсіз болуға мәжбүр болады. Егер сіз баланы анасының көмегінсіз бірдеңе жасауға алдын-ала дайындасаңыз, ол бұл өмір салтына тезірек үйренеді. Ең бастысы-асығудың қажеті жоқ, бірақ ұлын немесе қызын біртіндеп Тәуелсіздікке үйрету.

Өмірдің үшінші жылында бала өзіне-өзі қызмет көрсетудің кейбір дағдыларын игере алады және меңгеруі керек: ішіп-жеу, қолын және бетін сүлгімен жуу және сүрту, қалпақ, шалбар, юбка, етік, қолғап киіп, шешіп алу. Ол ойыншықтарды тазалауды, киімдерін ұқыпты бүктеуді оңай үйренеді.

Іс жүзінде бұл, әрине, оңай емес. Бала жууды үйренбес бұрын, ванна бөлмесінің едені бірнеше рет немесе екі рет сумен толтырылады. Баланы өздігінен кию ананың жүйке жүйесін оңай бұзады. Дегенмен, импульстің әсерінен емес, өзіңізді ұстап, шыдамдылық танытып, балаға саналы түрде қарау керек.

Барлық істеріңізді жоспарлағанда, кестеге бір жарым сағат немесе бір жарым сағат (баланың мінез-құлқының ерекшеліктеріне байланысты) "тәуелсіздікке" алдын-ала қойыңыз. Бала үшін өзі жасай алатын нәрсені жасамаңыз. Оған кез-келген жаңа дағдыны өз бетімен сынап көруге мүмкіндік беріңіз, егер ол өзін жеңе алмайтыны анық болса, көмек ұсыныңыз (және бұл көмек болуы керек) оқыту: "кел, мен мұны өзім жасаймын!" және "қараңызшы, ол осылай жасалады"). Екінші жағынан, оны міндетті түрде жеңе алмайтын тапсырмалармен жүктемеңіз: кішкентайдың өзінің әлсіздік сезімін аз сезінуіне және жиі табысқа жетуіне тырысыңыз.

Баланы киінуге қалай үйрету керек? Егер сіздің балаңыз дәл осы жаста болса – екі жастан үш жасқа дейін-төмендегі кеңестерді ескеріңіз: \* Баладан осы сәттен бастап әрқашан тек өзі киінуін талап етудің қажеті жоқ. Бірақ - және бұл өте маңызды! – ол өзінің ізгі ниетімен киім-кешек алып, оны өзі киюге тырысқанда, ешқандай жағдайда оған кедергі жасамаңыз, ол үшін бәрін жасауға тырыспаңыз!

Бала киіну ғылымын меңгерген кезде өзіңізді тыныш сезінетіндей уақытты жоспарлаңыз. Балаңызды уақытында жаңа дағдыларды игеру мүмкіндігінен айырғаннан гөрі, таңертең жарты сағат ерте тұру жақсы.

Егер нәресте өздігінен киінгісі келмесе, оны аздап итеруге болады. Мысалы, сіз оған шұлық киюге болады, бірақ соңына дейін емес және оларды жоғары көтеруді ұсыныңыз. Оған шынымен оңай шешілетін киімді шешуді ұсыныңыз.

Оған шынымен оңай шешілетін киімді шешуді ұсыныңыз. Кез-келген басқа шеберлік сияқты, киіну және шешіну қабілеті біртіндеп дамиды, егер сіз оған қарапайым, бірақ үнемі кішкентай "сабақтар" ұсынсаңыз, сіз балаға көмектесесіз: қолыңызды жеңіңізге салыңыз, толық емес көйлек киіңіз және т. б. жарыстар ұйымдастыра отырып, баламен ойнауға болады: кім шұлық пен футболканы тезірек киеді.

Құрметті әкелер мен аналар! Егер біз балаларымызды үйретпесек, жақсы көрмесек және аямасақ, мұны біз үшін кім жасайды? Егер сізде қандай да бір мүмкіндік болса-аптаның ортасында балаңызға "бос күн" ұйымдастырыңыз. Иә, бұл қиын, бірақ оны кез келген жағдайда жасауға тырысыңыз!

Шындығында, балалар мектепте де, бақта да, питомникте де бір-бірінен қатты шаршайды. Күні бойы бір бөлмеде! Сіз олардың әрқайсысының орнында өзіңізді елестетіп көріңізші иә, ол (немесе оның) Оля мен Ира ойынына қайта қабылданбағаны үшін реніштерді қосыңыз, бұзақы Максимнен қорқу. Мұның бәрі бес күн қатарынан! Бұл балалар психикасы үшін де төзгісіз. Біздің балаларымызда бір – екі аптадан кейін пайда болатын ЖРВИ және басқа аурулар дәл осы тұрақты шиеленісті тудырады. Сондықтан, бұл шиеленісті төмендетудің кез-келген әдісін қолданыңыз: кем дегенде балаңызды кейде ертерек алыңыз. Бірақ ең жақсысы-бір күнде оны балабақшаға мүлдем апармаңыз: оны әжесімен, досымен үйде қалдырыңыз. Әрине, қиын, әрине, мүмкін емес, бірақ, мүмкін, кейде, кем дегенде бір аптадан кейін, кем дегенде анда-санда? Сіз бұл біздің кішкентайларымыз үшін қаншалықты маңызды екенін білмейсіз.

Бала болу қиын. Бұл үлкен, үздіксіз, ең қиын жұмыс – өсу: әлемді ашу, адамдарды тану, сүюді үйрену. Біздің көптеген қиыншылықтарымыз балалармен, өйткені біз түсінбейміз, құрметтемейміз, бұл қиындықты сезінбейміз. Көбінесе біз оларды әлі түсінбеген үлкен әлеммен жалғыз қалдырамыз. Балаларыңыз ұйықтап жатқанда оларға жиі қараңыз. Қараңыз, демалыңыз, ойланыңыз ... Нәзіктік, тыныштық және ой ... Баланың көзіне қараңыз! Сіздің балаңыз жоқ болса да – оның көзін, көзқарасын жиі еске түсіріңіз. Сол жерден өзіңізге деген сүйіспеншілік, қуаныш пен сенім алыңыз.